

Przedpłata wynosi:

w Krakowie miesięcznie 1 kor. — hal.
kwartalnie 3 — ;
na prowincji miesięcznie 1 — 80 ;
kwartalnie 4 — 80 ;

Prenumeratę przyjmują: Administracja Kurjera, główna trafikka w rynku, agencja J. Hopcasa i Salomonowej, trafikka Mańkowskiej w Sukiennicach, handle: Karlińskiego w Sukiennicach, Kretschmera w rynku, Weissa na Długiej, Schmausa na Szewskiej, Maciekiewicza na Długiej, Sysły na Mostowej, trafikka na Wiśniej. W Podgórzu księgarnia Poturałskiego.

KURYER KRAKOWSKI

ilustrowane pismo codzienne dla wszystkich.

„Kuryer“ wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt uroczystych o godz. 11. w południe.

Adres wydawnictwa: Kraków, ul. Karmelicka I. 7. — Nr. telefonu 494.

Redaktor: KAZIMIERZ BARTOSZEWICZ.

Numer pojedynczy 2 ct.
(na prowincji 3 centy).

Ogłoszenia: pierwszy raz 15 halerzy za wiersz petitowy; każdy następny raz po 10 halerzy. Wadujące po 40 h. za wiersz. Drobne ogłoszenia po 3 h. od wyrazu. Nekrologja (druk kart pogrzebowych) w tekście po kronice 6 koron, w nadesłanem 4 kor., między ogłoszeniami 3 kor. Załączniki (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Rezuchy antyżydowskie w Uhnowie.

Szeroko i daleko mieszczan uhnowskich obdarzają żydzi mianem Tatarów. Zkąd oni wyszperali w historii ten szczegół, to ich rzecz, ale twierdzą stanowczo, że Uhnowanie wiodą ród swój od osiadłych przed setkami lat Tatarów — a wiedząc również i o tem, że Tatar w kozi róg zapędzi dziesięciu żydów, tak się dostroili do sytuacji, że nie dali za wygraną i po długich walkach, opanowali ekonomicznie całe miasteczko, i cały powiat uhnowski.

W Uhnowie pali się bardzo często — i to tak często, że w ciągu ostatnich czterech lat można było zgubić zupełnie rachunek, ile tych pożarów było. Pastwą płomieni raz 500 domów, to znów 200, to 30, to 10 i tak bez końca. A za każdym pożarem żydzi stawiali piękniejsze domostwa, a mieszczanie tracili swoje lepianki. Na dobiek tego, jeden z żydów, młody chłopak, wychrzcił się i przeszedł na obrządek grecko-katolicki przed trzema tygodniami. Opiekę nad nim roztoczył katecheta ruski, a neofita znalazł przytułek u jednego z bezdzietnych mieszczan, gdzie przebywał przez kilka dni.

Cały ogół żydowski w Uhnowie był tem do najwyższego stopnia podrażniony, a nawet — jak mówią ludzie — głośno się odgrażał, że zemści się za utraconego żyda.

Obawy musiały wyrzucić swój skutek, bo neofita na ruskie święta cichaczem wyjechał do Przemysła, a nad Uhnowem pozostały tylko groźby i zmora jakiegoś niebezpieczeństwa.

Naraz 25 kwietnia o godzinie 4 nad ranem uderzono w dzwony na alarm. W płomieniach stało kilka domostw chrześcijańskich obok cerkwi, a ogniste chmury, podniecane wiatrem, przerzucały się z domostwa na domostwo, coraz dalej i dalej, obejmując zabudowania gospodarskie i niszcząc wszystko w perzynę.

Spaliło się dwadzieścia i kilka domostw, a wraz z stodolami do 700 budynków.

Gdy pierwszy przestrach minął, a nad Uhnowem wznosiły się jeszcze ogniste języki i ścieiliły się chmury dymu, rzucił ktoś hasło, że to żydzi podpalili — a jak to w takich razach bywa — znaleźli się i tacy, co widzieli podpalających, jak uciekali z pod cerkwi.

W tłumie zakotłowało, jak przed straszną burzą. Trwało to małą chwilę, gdy tłum ten rozlał się po całym miasteczku, bijąc żydów bez miłosierdzia i tłukąc szyby we wszystkich domostwach.

W powietrzu świsnęły palki i siekiery. Do rozszalałego

tłumu przyłączyli się chłopci z Korczowa, Karowa i Poddebic. W blisko dziewięciuset domach okna zrujnowane zupełnie.

Przeciw tej żywiołowej sile stanęło wszystkiego trzech żandarmów, którzy znajdowali się w miasteczku. Trzech innych z tego posterunku patroloowało w okolicznych wsiach. Siła ta, to kropla wody w morzu. O sporze nie można było myśleć — w tej więc krytycznej chwili zatelegrafowano po wojsko do Rawy ruskiej.

A tłum tymczasem bił bezbronnych żydów, których zbite masy na pół nagich z dziećmi na rękach uciekały ku stacyi kolejowej, oddalonej o kilka kilometrów od miasteczka — chcąc szukać tam dla siebie ratunku.

Ciężko pobitych zostało kilkudziesięciu, a dwóch z nich może i życiem zapłaci te rezuchy.

W jednym wypadku chłop, tnąc siekierą w okno, ciężko skaleczył w głowę wyglądającego w tej chwili oknem żyda, którego odwieziono do Żółkwi do szpitala.

Innego, na którego padło podejrzenie, że jest podpalaczem, zbito tak strasznie, że trudno utrzymać go będzie przy życiu.

Tłum, widząc widocznie, że wojsko lada chwilę nadjedzie, obawiał się biedz na stacyę za uciekającymi — zawrócił więc z powrotem, by dokończyć zniszczenia. Z dogasającymi zgłiszczami zapanował i spokój, a wojsko i żandarmi, którzy zjechali osobnym pociągiem, zastali wszystko „w porządku!“ Zgłiszcza jeszcze dymy, a drogi zabiłone były szkłem i połamanymi ramami, oraz gdzie niedzgie wyrzuconym towarem na środek drogi. Jęk i lament towarzyszył sile zbrojnej. Po zorientowaniu się w sytuacji, nastąpiły aresztowania winnych, a raczej najwinniejszych. Na razie zamknięto kilkunastu przywódców tej ruchawki oraz ojca wychrzczonego chłopaka żydowskiego. Między aresztowanymi znajdują się jako prowodyry: Onyszkiewicz, agent towarzystwa asekuracyjnego „Dniester“, oraz radny miejski, N. Magura, radny miejski, Maruszkiewicz, prow. woźny sądowy, Skrzypczak, policjant gminny. Te cztery nazwiska rzucają charakterystyczny cień na tło rozruchów, i zupełnie usprawiedliwiają okrzyk: „Niech was Lachy bronią!“

Co dziwnie uderzać musi w tej całej krwawej awanturze, to to, że żydzi nie okazują wielkiej skłonności do szacowania swych szkód i bólu.

— Na co mi to? — szepczą trwożnie i z pod przyprymrużonych źrenic zdają się mówić:

— Po co się ma kto wtrącać w nasze interesy! On dziś nas, my ich później inaczej nabijemy. Psiakrew Tata ry! żeby ich kolka zakłula!... gałgany!...

— Ale — mówi urzędnik do jednego z kupców, któremu powybijano szyby i uszkodzono towar — będziecie mieli co najmniej 200 zlr. szkody!

— Jakie dwieście, co za dwieście, to żadna szkoda, to nie warta ta strata ani dziesięciu guldenów! To nic nie wart! To głupstwo!... I poszkodowani zacierają ślady spuszczenia, a patrole wojskowe i żandarmskie snują się wszędy i wzdłuż splądrowanego miasteczka.

Plany Macedończyków.

Jeden z konsulów europejskich w Salonice otrzymał list pisany w języku greckim, w którym autor, mieniący się b. członkiem komitetu macedońskiego, zdradza plan najbliższej działalności Macedończyków. Do listu dołączony był, prócz wykazu członków komitetu macedońskiego, banknot bułgarski na 50 fr. z dopiskiem objaśniającym, że posiadacz jego otrzyma zań po oswohodzeniu Macedonii 50 fr. w zlocie.

Cała ludność Macedonii podzielona jest, według listu, na 3 klasy, z których każda, stosownie do możliwości obowiązana jest opłacać „podatek narodowy“ w wysokości 50—1000 fr. Wzbraniającego się komitet skazuje niezwłocznie na śmierć. W przesyłaniu korespondencji między pojedynczymi komitetami pośredniczą kobiety, które bez przeszkody przechodzą granicę bułgarską. Armia bułgarska dostarczyła Macedończykom przeszło 180 oficerów, którzy w ubraniu pątników przedostali się przez górę Athos.

Kupcy, utrzymujący stosunki z resztą Europy, zmuszani są pod groźbą śmierci do sprowadzenia wszelkiego rodzaju rynsztunku, amunicji i dynamitu, które pomieszczone bywają w pakach z napisami „przedmioty dewocyjne“ — wybawia to z kłopotu opłacanych z góry sowie urzędników celnich. Dotąd przewieziono w ten sposób, oprócz mnóstwa naboju, prochu i dynamitu, 120,000 karabinów.

W dalszym ciągu pisze autor listu: „Dzień i godzina powstania powszechnego są już wyznaczone, hasło wydane i wszystko przygotowane. Gdy chwila ta nadejdzie, przekupieni bułgarscy urzędnicy i robotnicy kolejowi na dany znak wysadzą w powietrze wszystkie mosty i tunele kolejowe i pozrywają komunikacje telegraficzne. Ażeby odwrócić uwagę władz cywilnych i wojskowych, zniecone zostaną równocześnie we wszystkich miastach macedońskich olbrzymie pożary, co będzie hasłem do rzezi i mordów.“

Powstanie ogólne wyznaczone było, jak wiadomo, na tydzień świąteczny (st. st.), na szczęście jednak czas ten minął spokojnie. Nie minęło jednak snąc jeszcze niebezpieczeństwo zupełnie, skoro rząd turecki w zagrożonych miejscach gromadzi coraz liczniej siły zbrojne.

Ważny czynnik zdrowia.

Jest pewnem — pisze prof. Sully w swej obszernej książce, że na humorze, wesołości i śmiechu zbywa nam coraz bardziej. Widzimy to nie tylko na wymuszonych i sztucznie klejonych sztukach teatralnych, ale i na naszych boiskach do gier. Czy nasze gry football i krikietem odznaczają się humorem? Prof. Sully twierdzi, że ludzie nie śmieją się dziś tak serdecznie, głośno i długo, jak dawniej: wyższa kultura spędziła uśmiech z twarzy i tylko warstwy średnie umieją się jeszcze śmiać. Przyczynę tego widzi w gorączkowym gonieniu za bogactwem, w niepokojach i zmartwieniach, jakie stąd wynikają, co wszystko obniża ochotę i pociąg do oddania się całą duszą prostym zabawom.

„Dlatego mamy dziś do dyspozycji tylko śmiech wymuszony, z odcieniem zmęczenia. Wygląda to, jak gdyby ludzie nie mieli czasu na śmiech. I przy zabawach towarzyskich spostrzegamy ludzi: mężczyzn i kobiety, którzy w chwili największej wesołości, zaledwie się skrzywią do śmiechu, a nawet ten uśmiech bolesny, wnet znika z ich ust.“

Niebodzy, nie mogą się ani na chwilę wyemancypować z „towarzyskich form“, których przestrzegają surowo.

Sully nawołuje Anglików, aby się nie wyzywali „pocziwego, serdecznego śmiechu“. „Kto wywołuje wesoły śmiech, ten rozjaśnia świat“. Wrodzony dowcip czyni człowieka dobroczynną ludzkości. Nic bardziej nie wzbudza sympatii między ludźmi, jak: wspólny humor i śmiech. W rodzinie, w której panuje rozumna swoboda, w której wolno się pośmiać i pożartować, wzrasta wzajemna miłość.

Drobne ogłoszenia.

Zgubiono damski zegarek stalowy między ul. Szewską i końcem Granicznej. Łaskawy znalazca raczy oddać do Admin. „Kurjera”, gdzie otrzyma nagrodę.

Kanapa pluszowa i dwa fotele (większy format) zaraz do sprzedania. Ul. Pańska 1. 7, parter na prawo. Tamże pokój umeblowany do wynajęcia. 110 2-3

Młody pomocnik handlowy obznajomiony z ekspedycją, bufetem i piwnicą poszukuje posady zaraz. Łaskawe zgłoszenia dla R. O. 15, poste restante Wadowice. 99 2-3

W domu pod l. 6 przy ulicy Brackiej do wynajęcia sklep z pracownią zaraz, a drugi sklep z pracownią i mieszkanem od 1. lipca 1903 r. 73 2-4

Zastawione brylanty perły, złoto i srebro 515 3-30 wykupuje się bezpłatnie celem zakupu na najwyższych cenach. — Wiadomość w Administracji „Kurjera Krakowskiego”.

Polecane przez Tow. Lekarskie

Wody Mineralne

zawierające części składowe, jak: Woda Billńska, Gieschbacher, Seifera, Vichy, Homburg, Maryenbadzka, tudzież specjalne lecznicze, jak: litową, bromową, jodową, żelazistą, kwaśną, alkaliczną, magnową i ziemną

wyrabia pod kontrolą Tow. lekarskiego fabryka pod firmą K. Rząca i Chmurski Kraków, ul. św. Gertrudy 4. Sprzedaż cząstkowa w aptekach i drogueryach. 57

UCZNIA

przyjmie zaraz Zakład rytowniczy ST. NIEMCZYK Kraków, Rynek, Linia A-B 46, I p.

Chłopiec potrzebny do praktyki w ślusarni Braci Pogórzelskich KRAKÓW, Półwie Zwierzyniec. 3-3

Pisarz biurowy znajdzie zajęcie. Pierwszeństwo dla osób mających praktykę w biurach adwokackich. — Zgłoszenia ul. Krowoderska 35, I p.

Browar Parowy w Tenczynku staeya Krzeszowice 220 poteca znany z dobroci i przez powagi lekar. zalecany Porter Tenczyński Piwo Marcowe Leżak — Ekspert w beczkach i butelkach. Reprezentacya w Krakowie, Bracka 11. Telefon 482.

PRACOWNIA mechaniczna z motorem gazowym, siły 2 koni, wanną do niklowania, oraz tokarnią do żelaza zaraz do wynajęcia lub do sprzedania JAN BAJER, 101 3-3 Kraków, Grodzka 10.

TOWARZYSTWO WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ W KRAKOWIE.

WYKAZ NAJWYŻSZYCH CEN

po jakich ziemiopłody w r. 1903 od gradu ubezpieczone być mogą.

Table with columns for crop types (Rodzaj ziemiopłodów), locations (A, B, C, D), and prices (koron za 100 kg). Includes crops like Żyto ozime, Pszenica, Jęczmień, etc.

Czem brylant wśród drogich kamieni, tem jest Mydło Doeringa ze Sową wśród całego rzędu mydeł toaletowych. Należy tylko spróbować, aby się o tem najlepiej przekonać.

Józef Gorecki

Telefon Nr. 277. Fabryka siatek - mebli - konstrukcyi żelaznych i wyrobów ornamentalnych kutych. Kraków, ul. św. Wawrzyńca l. 26.

Przez Wysokie c. k. Władze rządowe autoryzowane BIURO INFORMACYJNE dla spraw wojskowych

475 6-24 emrt. rotmistrza A. KORNBERGERA w KRAKOWIE, UL. KARMEŁICKA L. 24. udziela wyjaśnień i wskazówek we wszystkich spsawach dotyczących służby wojskowej i sporządza pośpiesznie i starannie wszelkie odnośne podania.

Towary bławatne, płótna, szczytynki, kapy, Wyprawy ślubne. Bluzki i halki gotowe kocy, chodniki. — Bielizną stołową, męską i damską. Tani sklep chrześcijański